

צפיה לפרשת שמות

בשעה טובה אנו מתחילים את קריאת חומש שמות, חומש הגאולה. אנו קוראים על תקופת השעבוד של בני ישראל ממצרים, ועל ניצני הגאולה. על התגלות ה' למשה, ועל המשימה שקיבל להוציא את בני ישראל ממצרים אל ארץ זבת חלב ודבש.

כשלומדים את הפרשה, אי אפשר שלא לחשוב על ההשלכות שלה לימינו. על כך שניתן ללמוד מגלות מצרים על יתר הגלויות, וניתן ללמוד מגאות מצרים על יתר הגאותות ובפרט על הגאולה השלמה בע"ה בקרוב.

אמרו חז"ל "אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן, מיד גאליהם". בשתי השבתות הקרובות, שבת פרשת שמות ושבת פרשת וארא, יזמה הרבנית אליהו תחי' מבצע מיוחד שבו נשתדל כולנו לשמור ולהתחזק בשמירת השבת, כדי לקרב את הגאולה השלמה, ברחמים ובקרוב אמן.

"בזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל ממצרים". בזכות האמונה ויראת האלקים שלהן. בזכות זה שלא התייטשו ואף חיזקו את הגברים. בזכות החוזק הרוחני ובזכות הדבקות במטרה למרות כל הקשיים. בזכות העמידה האיתנה מול פרעה ומול כל המכשולים – והיכולת לפעול, בעוז ובנחישות, בדרך שה' בוחר בה. ויהי שנזכה כולנו ללמוד מאותה נחישות ומאותה דבקות במטרה, ולזכות לגאולה השלמה בקרוב ממש אמן.

שבת שלום! בבקשה לשמור על קדושת הגליון.

צפיה תורה - מתוך מסכתא של תורה

"ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה" (ג י"ד)

חותמו של הקדוש ברוך הוא – "אמת". כאשר שואל משה, במה יוכל להבטיח להם לבני ישראל, כי כל אשר הוא אומר להם יקום ויהיה במציאות – אומר לו השם יתברך, כי הערובה לכך הוא השם "אהיה אשר אהיה" המרמז על אמת. שכן "אמת" בגימטריה ארבע מאות ארבעים ואחת, והנה "אהיה" בגימטריה עשרים ואחת, ו"אהיה אשר אהיה" – כלומר "אהיה" כפול "אהיה" – יוצא גם כן ארבע מאות ארבעים ואחת.

וזו גם כוונתו של הפייטן: "וכל מאמינים שהוא דיין אמת, ההגוי באהיה אשר אהיה" (מוסף לראש השנה)

(אדמור רא"מ מגור זצ"ל)

"וישלח ידו ויחזק בו" (ד ד)

"נחש" – זהו שמו של יצר הרע המסית את האדם לעשות רע. לפיכך מלמדת אותנו התורה להיאחז בכוחותיו הוא ולנצלם לטובת היהדות. כדרך שאמרו חכמינו: "ואהבת את ד' אלקיך בכל לבבך – בשני יצריך". גם את כוחות הרע של האדם יש לעבדם ולנצלם לעבודת השם. וזו הכוונה במאמרם של חכמינו: "איזהו גיבור הכובש את יצרו" – הגיבור כובש את יצרו וכופה עליו לסייע אותו בעשיית הטוב....

תפילות למוצאי שבת

בתפוזרת הבאה מסתתרים 10 מושגים שקשורים לפרשת השבוע. בהצלחה!

ה	מ	ל	ע	ה	י	ת	ב
ע	ה	כ	ל	מ	מ	א	ת
ר	ת	ו	ד	ל	י	מ	י
י	מ	ח	ל	מ	נ	ר	ש
מ	י	ש	ש	מ	י	ר	מ
ס	ל	פ	ו	ה	ע	ר	פ
כ	ו	ר	ד	ל	י	א	ת
נ	י	ה	ש	ה	א	ו	ו
ו	ה	ש	מ	ע	ט	ב	מ
ת	נ	י	ל	ת	פ	נ	א

פינת ההלכה

מתוך אוצרות אחרית הימים, הרב יהודה חיון שליט"א

יסוד האמונה בביאת המשיח וחיוב הצפיה לבואו

בין שלשה עשר עיקרי האמונה - אשר הינם יסודות הדת ובלעדיהם אין קיום לתורת ישראל - נמנית האמונה בביאת המשיח, כאומרנו: "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא".

לפיכך, כל מי שאינו מאמין בו או מפקפק בביאתו - בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון - יצא מן הכלל, וכפר בעיקר, ונקרא מין, ואפיקורס, וקוצץ בנטיעות, ומצוה לשונאו, ולאבדו, ועליו נאמר: "משנאך ה' אשנא".

בכלל יסוד האמונה בביאת המשיח ישנו חיוב לחכות ולצפות לביאתו - ללא שום הגבלת זמן, מקום ותנאי, אלא, "אחכה לו בכל יום שיבוא". אבל המאמין בביאת המשיח, אך אומר הוא עוד חזון למועד בואו, כבר נתקלקל אצלו יסוד האמונה בביאת המשיח, כי על כן הצפיה לביאת המשיח הינה חלק בלתי נפרד מהאמונה בבואו.

הצפיה לגאולה, מלבד מעלתה הנשגבה ושכרה הרב, הינה גם נטילת חלק בקירוב הגאולה "דור שהוא מצפה למלכותו מיד הם נגאליים, שנאמר, ויש תקוה לאחריתך ושבו בנים לגבולם". לפיכך אמרו חכמים: בשעה שמכניסין אדם לדין שואלים אותו: ציפית לישועה. לעומת זאת, כאשר אין עם ישראל מצפים לגאולה, לא זו בלבד שהגאולה מתרחקת מהם, אלא אף צרות וגזרות רבות מתחדשות עליהם "כל אותם אלפים שנפלו, לא נפלו, אלא, שלא בקשו את בית המקדש".

צפיה לגאולה כיצד:

משל לחולה מסוכן היודע כי רופא אמור לבקרו כל רגע ולהמציא תרופה למחלתו, ועומד וממתין לביאתו, כל נקישה בדלת גורמת לו להתרגשות ושמחה שהנה הרופא בא, וכל שעת איחור אינה ממעטת מצפיתו, אלא אדרבא צפיתו הולכת וגוברת, באומרו הנה בודאי עתה יבוא וימצא לו מזור. כמו כן חייבת להיות צורת הצפיה לגאולה, שבבין ונדע, כי היא לבדה גאולתנו ופדות נפשינו, ועל כן אליה כל שאיפתנו תשוקתנו ומאויינו",

חובת הצפיה לגאולה עד כמה:

זאת למדים אנו ממקרא הנאמר ערב יציאת מצרים: "מתניכם חגורים, נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אותו בחיפזון". כאדם הממתין מצפה ומחכה לרגע האות, כאשר מקלו בידו, והוא כולו דרוך, ואינו זקוק אף לרגע המתנה נוסף".

מחסרונות הצפיה לביאת המשיח:

(א) הצבת וקביעת זמנים שבהם המשיח יכול לבוא, ותנאים שבלעדיהם לא יכול לבוא. כגון: כל זמן שלא עשו תשובה, או כל זמן שהדור אינו כולו זכאי או כולו חייב, או כל זמן שלא ראה בעיניו את אליהו הנביא, או כל זמן שאינו נוכח בהתקיימות כל הסימנים דעקבתא דמשיחא וכל כיצא בזה.

(ב) חישוב הקץ. כי בקביעת מועד לבוא הגואל, סרה לקובע אמונתו וצפיתו לבואו, עד אותו העת שעלה לו בחשבון.

(ג) האומרים לחבריהם: אעשה לך זאת - כשיבוא המשיח. בזה מראים ומגלים הם בעליל כי ה"אחכה לו בכל יום שיבוא" - מהם והלאה.

"וַיֹּאמֶר ד' רֵא הַרְאֵתִי אֶת-עֵינַי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם; וְאֶת-צַעֲקֹתָם שְׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נַגְשֵׁיו" (שמות ג' ז')

משה פלינקר היה נער שנדד עם משפחתו לבלגיה בתקופת השואה. הם ניהלו אורח חיים תורני בתוך תקופה איזומה זאת, ומשה עצמו ניהל יומן שמתאר את קורותיו ואת הרהוריו באותה התקופה. לדאבוננו, לקראת סוף המלחמה הוא נתפס ונשלח לאושוויץ ביום כ"ח באייר תש"ד. ה' ינקום דמו.

ביום חמישי שעבר הדלקנו הפעם האחרונה בחנוכה זו הנרות. זכינו להדליק שלושטנו, אבי, אחי הקטן ואני את שמונת הנרות, אף על פי שקשה מאוד להשיג נרות התאמצנו, ויכולנו לקנותם ביוקר. שירי את הבית האחרון של מעוז צור נדמעתי מאוד על הקבלת הדברים לצרותינו היום. כי ארכה לנו הישועה ואין קץ לימי הרעה. נקום נקמת דם עבדיך מאומה הרשעה. גרמניה.*

בין הערביים. זמן מנחה. הנני יושב ליד החלון, מתכוון לתפילת מנחה. מביט אני לשמים והנה הכל אדום. כל האופק אדום. השמים מכוסים מראה דם. נפחד אני ממראה זה. מהרהר אני במוחי, מאין באו עננים אלו. ענני הדם, מאין אתם? אבל פתאום הכל בהיר, הכל מובן, הכל פשוט. האינך יודע? מימי הדם. הימים שנהיו על ידי מליוני היהודים שנשבו ומי יודע איפה הם. הננו אנחנו, ענני הדם, מימי הדם באנו. הננו לך לאות שלום. העוד זוכר אתה, משה? הננו להזכיר לך את עמך. הננו שליחים ממנו להעיד על צרותיו. עוד מעט ועלינו לפני אלקים, אלקי ישראל.

וכך כותב הנער משה על הארץ שלנו, ארץ ישראל:

בכל פעם בחושבי בה, אני מתמלא כליון נפש אליה, ונפשי עורגת אל ארצי אשר כה אהבתי ואוהב אני עוד עכשיו.. אני רואה אותה לנגד עיני. רואה אני את קו החוף. רואה אני את תל אביב, את יפו, ואת חיפה. ובתוך הארץ רואה אני את ירושלים, וסמוך לה את הר הזיתים מתנשא, ועוד רואה אני את הירדן, מהלבנון עד ים המלח, רואה אני אותו זורם וגם הארץ מעבר לירדן רואה אני. כמה פעמים שאלתי את עצמי אם אזכה עוד בחיי לעמוד על אדמתה הקדושה. אם עוד יתנני הקדוש ברוך הוא לעמוד וללכת בה.

וכך כותב הנער משה על מה שמחזיק אותנו, את כולנו. על מה שמחזיק את כל אותם נערים בשם משה, במשך כל הדורות שבהם אנחנו נרדפים:

אין לך דבר יותר יפה בעולם מאשר להאמין. האמונה הקדושה, שלעומתה כל המציאות החיצונית נעשית לאפס. האמונה שממנה אנחנו שואבים את כל הכוחות. אשר אליה שבים כל כוחותינו כדי לשאוב אמונה חדשה. האמונה, אשר כל ניצחון מחזקה פי עשרה, והתבוסה אין בידה אלא לעשותה מוצקה יותר ושורשית יותר.

יהודי בלכתך. יהודי בעמידתך. יהודי במחשבותיך. יהודי במעשיך. יהודי בצרותיך. יהודי בשמחותיך. יהודי בחייך. יהודי במיתתך. יהודי בשמים. יהודי בארץ. יהודי נולדת. יהודי תמות.

ת.נ.צ.ב.ה.

אתגר אפרטה

מה היו שמותיו של יתרו?

מה מרמז לנו הסנה ומדוע התגלה ה' למשה דוקא מתוך הסנה?

מה היו המופתים שקיבל משה להראות לפרעה?

אלו שמות יש להר סיני?

שפרה ופולדה - שיר מאת ארובה קליין

שפרה ופועה נשים צדקניות בזכותן נגאלו ישראל לדורות אצילות נפש יראות שמים מסירותן כים רחב ידיים.

לפני פרעה אינן מתרפסות ממעיין חוכמתן מענה שולפות חמתן עולה על גדותיה מזעזעת נשמתו בכל רבדיה.

פרעה חסר אונים נואש מעצות חרטומים גזירותיו מנחית ללא רחמים אך ביד רמה נושעים.

הערה: השיר בהשראת פרשת שמות [חומש שמות]

צבר תורה - 9' 198' בן ישי

המיילדות לא שמעו לציווי פרעה, וכמו שכתוב: "ותיראנה [מלשון יראה] המיילדות את האלוקים ולא עשו כאשר דיבר אליהם מלך מצרים ותחינה את הילדים". (פס' יח'). מסביר פירוש "דעת מקרא" את עניין היראה של המיילדות, וז"ל: "הכירו המיילדות וידעו בליבן, כי מצוות מלך מצרים היא עברה על רצונו של האלוקים". (פס' יח'). ויתרה מזאת הן אף הוסיפו לתמוך ולקיים את הילדים, וכמו שכתב רש"י על אתר: "מספקות להם מים ומזון".

ובזכות יראת האלוקים הזאת, שמנעה רצח בקנה מידה אדיר, הקב"ה בירך את המיילדות הראשיות, וכמאמר הפסוק: "וייטב אלוקים למיילדות... ויהי כי יראו המיילדות את האלוקים, ויעש להם בתים". (פס' כ' - כא'). וביאר "הדעת מקרא" כך: "זכו המיילדות שפרה ופועה להקים משפחות גדולות בישראל, שנתקיימו במשך דורות רבים". (על הפסוק הנ"ל). ורש"י פירש (בפסוק טו') ששפרה ("על שם שמשפרת את הוולד") ופועה ("על שם שפועה ומדברת והוגה לוולד כדרך הנשים המפייסות תינוק הבוכה") אלו בעצם כינויים למרים ויוכבד, מבאר שהברכה ("ויעש להם בתים") התקיימה בכך שמרים ויוכבד זכו שיצאו מהם בתי כהונה, לוייה ומלכות.

סיפור הפאסיק פקק א'